

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
"Підприємницьке право"
для студентів усіх спеціальностей
усіх форм навчання**

Укладачі: к.ю.н., доц. Сергієнко Валерій Вікторович
викл. Єрмоленко Оксана Олександрівна

Відповідальний за випуск к.ю.н., доц. Сергієнко В. В.

Харків, ХНЕУ, 2010

Затверджено на засіданні кафедри правового регулювання економіки.
Протокол № 5 від 01.02.2010 р.

Рецензенти

Робоча програма навчальної дисципліни “Підприємницьке право”
для студентів усіх спеціальностей всіх форм навчання всіх форм
навчання / Укл. В. В. Сергієнко, О. О. Єрмоленко – Харків: Вид.
ХНЕУ, 2010. –51 с. (Укр. мов.)

Подано тематичний план навчальної дисципліни та її зміст за модулями й
темами, вміщено плани лекцій і семінарських занять, матеріали щодо закріплення
знань (індивідуально-дослідне завдання, самостійна робота, контрольні запитання),
методичні рекомендації та оцінювання знань студентів.

Рекомендовано для студентів економічних спеціальностей.

© Харківський національний
економічний університет, 2010

© Сергієнко В. В.
Єрмоленко О. О.
2010

Вступ

По мірі розвитку виробничих потужностей і виробничих відносин суспільства, зміни умов організації й здійснення діяльності по виробництву продукції, робіт і послуг, що задовольняють потреби даного суспільства, адекватно повинні змінюватися і юридичні норми, що регулюють господарську діяльність. Це пояснюється тим, що безпосереднім об'єктом впливу цих норм є різноманітні суспільні відносини, що виникають у процесі господарської діяльності в різних сферах економіки, включаючи купівлю-продаж засобів виробництва, оренду виробничих комплексів, інвестиційні й інноваційні процеси, технічне переоснащення виробництва й відновлення його технологій, перевезення вантажів різними видами транспорту, зовнішньоекономічні зв'язки та інше. Правового регулювання потребує також ринкова інфраструктура, до складу якої включають банківську справу, обіг цінних паперів, захист економічної конкуренції, страхування комерційної діяльності та ін.

Тому невід'ємним елементом вищої освіти стало знання дисципліни "Підприємницьке право".

Метою вивчення дисципліни "Підприємницьке право" є формування у студентів системи знань у сфері регулювання правовідносин, пов'язаних з організацією та захистом підприємницької діяльності; охарактеризувати та систематизувати основні інститути механізму правового регулювання підприємницької діяльності; привити студентам глибокі теоретичні знання та вміння аналізувати діюче законодавство та використовувати отримані знання у практичній діяльності.

Предметом дисципліни є система правових відносин щодо організації, здійснення підприємницької діяльності.

Необхідним елементом успішного засвоєння навчального матеріалу дисципліни є самостійна робота студентів з юридичною літературою та нормативними актами.

Структура робочої програми даної навчальної дисципліни наведена в табл. 1.

Структура програми навчальної дисципліни

Характеристика дисципліни: підготовка бакалаврів	Напрямок, спеціальність освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів відповідних ECTS – 4 у тому числі: змістовних модулів – 2; самостійна робота; індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ)	Шифр та назва напрямів: 0501 Економіка і підприємництво; 0502 Менеджмент	За вибором Рік підготовки: 3 семестр: 5
Кількість годин: усього – 144; за змістовними модулями: модуль 1 – 68 год. модуль 2 – 76 год.	Шифр та назва спеціальностей: усі економічні спеціальності, що відповідають вказаним напрямам	Лекції: кількість годин – 36 Семінари: кількість годин – 36 Самостійна робота: кількість годин – 38 Індивідуальна робота – кількість годин – 34
Кількість тижнів викладання дисципліни: 18 Кількість годин за тиждень – 4	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	Вид контролю: ПМК

У процесі навчання студенти отримують необхідні знання під час проведення аудиторних занять: лекційних, семінарських. Найбільш складні питання винесено на розгляд і обговорення під час семінарських занять. Також велике значення в процесі вивчення та закріплення знань має самостійна робота студентів. Усі ці види занять розроблені відповідно до вимог кредитно-модульної системи навчального процесу.

1. Кваліфікаційні вимоги до студентів

Необхідна навчальна база перед початком вивчення дисципліни: з метою найкращого засвоєння матеріалу студенти повинні до початку викладання дисципліни опанувати знання і навички з такої навчальної дисципліни як правознавство.

У процесі вивчення дисципліни "Підприємницьке право" студентами вирішуються такі **завдання:**

вивчення системи господарювання суб'єктів підприємництва в умовах ринкової економіки;

ознайомлення з чинним українським законодавством стосовно змін, що постійно відбуваються у господарському праві;

удосконалення навичок роботи з нормативними актами;

застосування набутих знань у вирішенні практичних питань у сфері підприємницької діяльності.

Вивчення дисципліни відбувається із застосуванням активних методів навчання: установчі лекції, семінарські заняття, індивідуальні консультації, а також самостійна робота з рекомендованою літературою.

У результаті вивчення дисципліни студенту необхідно **знати**:

понятійний апарат, що застосовується при правовому регулюванні підприємницької діяльності;

основні інститути механізму правового регулювання підприємницької діяльності;

порядок та сутність легалізації суб'єктів підприємницької діяльності;

загальні вимоги щодо порядку її здійснення;

правові форми підприємницької діяльності;

правові засади державного регулювання підприємницької діяльності;

механізм договірних відносин у підприємницької діяльності;

правила та порядок розрахунків у підприємницькій діяльності;

правові засади захисту прав учасників підприємницької діяльності та їх відповідальності.

ВМІТИ:

застосовувати чинне законодавство, аналізувати його недоліки;

вирішувати проблемні ситуації;

надавати кваліфіковану допомогу господарюючим суб'єктам

Навчальна програма розрахована на студентів, які навчаються за освітньо-кваліфікаційними програмами підготовки магістра. Вона може бути використана для проведення науково-методичних семінарів із педагогічними працівниками вищих навчальних закладів, а також серед педагогічної громадськості.

Робоча програма навчальної дисципліни побудована за вимогами кредитно-модульної системи організації навчального процесу у вищих навчальних закладах та узгоджена з примірною структурою змісту навчального курсу, рекомендованою Європейською Кредитно-Трансферною Системою (ECTS).

2. Тематичний план навчальної дисципліни

При вивченні дисципліни "Підприємницьке право" студент має ознайомитися з програмою дисципліни, з її структурою, формами та методами навчання, видами та методами контролю знань.

Тематичний план дисципліни "Підприємницьке право" складається з двох модулів, кожен з яких об'єднує в собі відносно окремий самостійний блок дисципліни, який логічно пов'язує кілька навчальних елементів дисципліни за змістом та взаємозв'язками.

Навчальний процес здійснюється в таких формах: лекційні та семінарські заняття, індивідуальна науково-дослідна робота, самостійна робота студента. Структура залікового кредиту навчальної дисципліни наведена в табл. 2.

Таблиця 2

Структура залікового кредиту навчальної дисципліни

Найменування тем	Кількість годин			
	Аудиторні заняття			Самостійна робота
	Лекції	Семінарські заняття	Індивідуальна робота	
Модуль 1. Поняття та передумови заняття підприємницькою діяльністю				
1. Поняття підприємницького права.	2	2	2	2
2. Підприємницьке законодавство.	2	2	2	2
3 Суб'єкти підприємницької діяльності	2	2	2	2
4 Легалізація суб'єктів підприємницької діяльності	2	2	2	2
5. Припинення підприємницької діяльності	2	2	2	2
6. Ліцензування підприємницької діяльності	4	4	2	2
7. Патентування підприємницької діяльності	2	2	2	2
8. Сертифікація підприємницької діяльності	2	2	2	2
Модуль 2. Особлива частина				
9. Організаційно правові форми підприємницької діяльності	4	4	2	4
10. Договори у підприємницької діяльності	4	4	2	4
11. Правове регулювання ринку фінансових послуг	2	2	2	2
12. Правове регулювання зовнішнь-економічної діяльності	2	2	2	2
13. Монополізм та конкуренція у підприємницькому праві	2	2	4	3
Тема 14. Контроль за здійсненням підприємницької діяльності.	2	2	2	4
15. Відповідальність у підприємницькому праві	2	2	4	3
Всього	36	36	34	38

3. Зміст навчальної дисципліни за модулями та темами

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ I

Поняття та передумови заняття підприємницькою діяльністю.

Тема 1. Поняття підприємницького права

Поняття підприємницького права. Предмет, метод підприємницького права. Принципи підприємницького права. Підприємницькі правовідносини їх види. Система підприємницького права.

Тема 2. Підприємницьке законодавство

Поняття та види джерел підприємницького права. Система законодавства про підприємництво. Закони як джерела підприємницького права. Підзаконні акти як джерела підприємницького права. Локальні акти як джерела підприємницького права.

Тема 3 Суб'єкти підприємницької діяльності

Правосуб'єктні передумови реалізації права на підприємництво. Обмеження в праві на здійснення підприємницької діяльності. Фізичні особи як суб'єкти підприємництва. Юридичні особи як суб'єкти підприємницької діяльності.

Тема 4 Легалізація суб'єктів підприємницької діяльності

Поняття та види легалізації суб'єктів підприємницької діяльності. Реєстрація суб'єктів підприємницької діяльності. Загальний порядок реєстрації суб'єктів підприємницької діяльності. Спеціальний порядок реєстрації суб'єктів підприємницької діяльності. Перереєстрація суб'єктів підприємницької діяльності. Відміна державної реєстрації.

Тема 5. Припинення підприємницької діяльності.

Поняття припинення підприємницької діяльності. Підстави припинення підприємницької діяльності. Способи и форми припинення підприємницької діяльності. Поняття и підстави ліквідації суб'єкта підприємництва. Порядок ліквідації в зв'язку з визначенням суб'єкта банкрутом. Порядок задоволення вимог кредиторів.

Тема 6. Ліцензування підприємницької діяльності

Поняття ліцензування. Види ліцензій. Види підприємницької діяльності які підлягають ліцензуванню. Порядок придбання ліцензій та дублікатів. Підстави та порядок анулювання ліцензії.

Тема 7. Патентування підприємницької діяльності

Поняття патентування підприємницької діяльності та його правові підстави. Види патентів. Об'єкти та суб'єкти патентування. Порядок придбання торгових патентів. Визначення вартості торгового патенту. Порядок використання торгового патенту та наслідки порушення його використання.

Тема 8. Сертифікація підприємницької діяльності

Поняття та види сертифікації. Органи и система сертифікації. Порядок придбання сертифікатів.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ II

Особлива частина

Тема 9. Організаційно правові форми підприємницької діяльності

Поняття організаційно правової форми підприємницької діяльності. Підприємницька діяльність без створення юридичної особи. Підприємницька діяльність юридичної особи. Види підприємств та особливості їх діяльності. Комунальні та державні підприємства, правовий режим діяльності. Господарські товариства, їх види та особливості діяльності. Об'єднання підприємств та особливості їх діяльності.

Тема 10. Договори у підприємницької діяльності

Загальні положення про договори. Система підприємницьких договорів. Виконання підприємницьких договорів. Реєстрація договорів. Договір про сумісну діяльність. Договір оренди майна. Договори про виконання робіт та надання послуг.

Тема 11. Правове регулювання ринку фінансових послуг

Поняття, ознаки та види фінансових послуг. Поняття фінансової установи та умови її створення та діяльності. Державне регулювання ринку фінансових послуг. Заходи впливу на учасників ринку фінансових послуг. Штрафні санкції та порядок їх застосування за правопорушення, вчинені на ринках фінансових послуг. Відповідальність за адміністративні правопорушення, пов'язані з діяльністю на ринках фінансових послуг.

Тема 12. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності

Загальні положення про зовнішньоекономічну діяльність. Приватне регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Публічно правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Вирішення спорів по зовнішньоекономічним контрактам.

Тема 13. Монополізм та конкуренція у підприємницькому праві

Поняття та значення правового регулювання захисту від недобросовісної конкуренції та обмеження монополістичної діяльності. Антимонопольний комітет та його компетенція. Монопольне становище та порядок його визначення. Поняття та види дій, що визнаються антиконкурентними. Неправомірне використання ділової репутації. Організаційно-правові методи боротьби з порушенням законодавства про захист економічної конкуренції. Відповідальність за порушення про захист економічної конкуренції.

Тема 14. Контроль за здійсненням підприємницької діяльності

Поняття контролю, його сутність та форми. Види та значення контролю за господарською діяльністю. Повноваження державних органів при здійсненні господарського контролю. Захист прав суб'єктів господарювання при порушення порядку здійснення господарського контролю.

Тема 15. Відповідальність у підприємницькому праві

Поняття та ознаки відповідальності. Функції відповідальності. Підстави притягнення до відповідальності. Прострочення боржника. Прострочення кредитора. Форми відповідальності. Відшкодування

збитків як вид господарсько-правової відповідальності: поняття, сфера застосування, порядок реалізації. Штрафні санкції. Неустойка, пеня. Види, підстави та порядок застосування оперативно-господарських санкцій. Поняття адміністративно-господарських санкцій, їх види. Строки застосування адміністративно-господарських санкцій.

4. Плани лекцій

Модуль I. Поняття та передумови заняття підприємницькою діяльністю

Тема 1. Поняття підприємницького права

Поняття підприємницького права.

Предмет, метод підприємницького права.

Принципи підприємницького права.

Підприємницькі правовідносини, їх види.

Система підприємницького права.

Література: основна [1 – 4]; додаткова [1; 2; 27 – 29]; ресурси мережі Internet [1 – 11].

Тема 2. Підприємницьке законодавство

2.1. Поняття та види джерел підприємницького права.

2.2. Система законодавства про підприємництво.

2.3. Закони як джерела підприємницького права.

2.4. Підзаконні акти як джерела підприємницького права.

2.5. Локальні акти як джерела підприємницького права.

Література: основна [1 – 4]; додаткова [1; 2; 27 – 29]; ресурси мережі Internet [1 – 11].

Тема 3 Суб'єкти підприємницької діяльності

3.1. Правосуб'єктні передумови реалізації права на підприємництво.

3.2. Обмеження в праві на здійснення підприємницької діяльності.

3.3. Фізичні особи як суб'єкти підприємництва.

3.4. Юридичні особи як суб'єкти підприємницької діяльності.

Література: основна [1 – 4]; додаткова [1; 2; 27 – 29]; ресурси мережі Internet [1 – 11].

Тема 4 Легалізація суб'єктів підприємницької діяльності

4.1. Поняття та види легалізації суб'єктів підприємницької діяльності.

4.2. Реєстрація суб'єктів підприємницької діяльності.

4.3. Загальний порядок реєстрації суб'єктів підприємницької діяльності. Спеціальний порядок реєстрації суб'єктів підприємницької діяльності. Перереєстрація суб'єктів підприємницької діяльності.

4.4. Відміна державної реєстрації.

Література: основна [1 – 4]; додаткова [2; 7; 23; 27 – 29]; ресурси мережі Internet [1 – 11].

Тема 5. Припинення підприємницької діяльності

5.1. Поняття припинення підприємницької діяльності.

5.2. Підстави припинення підприємницької діяльності.

5.3. Способи и форми припинення підприємницької діяльності..

5.4. Поняття и підстави ліквідації суб'єкта підприємництва.

5.5. Порядок ліквідації в зв'язку визначенням суб'єкта банкрутом.

5.6. Порядок задовольняння вимог кредиторів.

Література: основна [1 – 4]; додаткова [2 – 3; 5 – 6; 23; 27 – 29]; ресурси мережі Internet [1 – 11].

Тема 6. Ліцензування підприємницької діяльності

6.1. Поняття ліцензування. Види ліцензій.

6.2. Види підприємницької діяльності які підлягають ліцензуванню.

6.3. Порядок придбання ліцензій та дублікатів.

6.4. Підстави та порядок анулювання ліцензії.

Література: основна [1 – 4]; додаткова [2; 12 – 13; 23; 27 – 29]; ресурси мережі Internet [1 – 11].

Тема 7. Патентування підприємницької діяльності

7.1. Поняття патентування підприємницької діяльності та його правові підстави.

7.2. Види патентів. Об'єкти та суб'єкти патентування.

7.3. Порядок придбання торгових патентів.

7.4. Визначення вартості торгового патенту.

7.5. Порядок використання торгового патенту та наслідки порушення його використання.

Література: основна [1 – 4]; додаткова [2; 15; 23; 27 – 29]; ресурси мережі Internet [1 – 11].

Тема 8. Сертифікація підприємницької діяльності

8.1. Поняття та види сертифікації.

8.2. Органи и система сертифікації.

8.3. Порядок придбання сертифікатів.

Література: основна [1 – 4]; додаткова [2; 17; 23; 27 – 29]; ресурси мережі Internet [1 – 11].

Модуль II. Особлива частина

Тема 9. Організаційно правові форми підприємницької діяльності

9.1. Поняття організаційно-правової форми підприємницької діяльності.

9.2. Підприємницька діяльність без створення юридичної особи.

9.3. Підприємницька діяльність юридичної особи.

9.4. Види підприємств та особливості їх діяльності.

9.5. Комунальні та державні підприємства правовий режим діяльності.

9.6. Господарські товариства, їх види та особливості діяльності.

9.7. Об'єднання підприємств та особливості їх діяльності.

Література: основна [1 – 4]; додаткова [1 – 3; 6 – 7; 23; 27 – 29]; ресурси мережі Internet [1 – 11].

Тема 10. Договори у підприємницької діяльності

10.1. Загальні положення про договори.

10.2. Система підприємницьких договорів

10.3. Виконання підприємницьких договорів.

10.4. Реєстрація договорів.

10.5. Договір про сумісну діяльність.

10.6. Договір оренди майна.

10.7. Договори про виконання робіт та надання послуг.

Література: основна [1 – 4]; додаткова [2 – 3; 8; 19 – 23; 27 – 29]; ресурси мережі Internet [1 – 11].

Тема 11. Правове регулювання ринку фінансових послуг

11.1. Поняття, ознаки та види фінансових послуг.

11.2. Поняття фінансової установи та умови її створення та діяльності.

11.3. Державне регулювання ринку фінансових послуг.

11.4. Заходи впливу на учасників ринку фінансових послуг.

11.5. Штрафні санкції та порядок їх застосування за правопорушення, вчинені на ринках фінансових послуг.

11.6. Відповідальність за адміністративні правопорушення, пов'язані з діяльністю на ринках фінансових послуг.

Література: основна [1 – 4]; додаткова [2; 18; 27 – 29]; ресурси мережі Internet [1 – 11].

Тема 12. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності

12.1. Загальні положення про зовнішньоекономічну діяльність.

12.2. Приватне регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

12.3. Публічно правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності..

12.4. Вирішення спорів по зовнішньоекономічним контрактам.

Література: основна [1 – 4]; додаткова [2; 8; 12; 14; 16; 19 – 29]; ресурси мережі Internet [1 – 11].

Тема 13. Монополізм та конкуренція у підприємницькому праві

13.1. Поняття та значення правового регулювання захисту від недобросовісної конкуренції та обмеження монополістичної діяльності.

13.2. Антимонопольний комітет та його компетенція.

13.3. Монопольне становище та порядок його визначення.

13.4. Поняття та види дій, що визнаються антиконкурентними.

13.5. Неправомірне використання ділової репутації.

13.6. Організаційно-правові методи боротьби з порушенням законодавства про захист економічної конкуренції.

13.7. Відповідальність за порушення про захист економічної конкуренції.

Література: основна [1 – 4]; додаткова [2; 4; 9 – 11; 23; 27 – 29]; ресурси мережі Internet [1 – 11].

Тема 14. Контроль за здійсненням підприємницької діяльності

14.1. Поняття контролю, його сутність та форми.

14.2. Види та значення контролю за господарською діяльністю.

14.3. Повноваження державних органів при здійсненні господарського контролю.

14.4. Захист прав суб'єктів господарювання при порушенні порядку здійснення господарського контролю.

Література: основна [1 – 4]; додаткова [2 – 3; 27 – 29]; ресурси мережі Internet [1 – 11].

Тема 15. Відповідальність у підприємницькому праві

15.1. Поняття та ознаки відповідальності. Функції відповідальності.

15.2. Підстави притягнення до відповідальності.

15.3. Прострочення боржника. Прострочення кредитора.

15.4. Форми відповідальності.

15.5. Відшкодування збитків як вид господарсько-правової відповідальності: поняття, сфера застосування, порядок реалізації.

15.6. Штрафні санкції. Неустойка, пеня.

15.7. Види, підстави та порядок застосування оперативно-господарських санкцій. Поняття адміністративно-господарських санкцій, їх види.

15.8. Строки застосування адміністративно-господарських санкцій.

Література: основна [1 – 4]; додаткова [2 – 3; 27 – 29]; ресурси мережі Internet [1 – 11].

5. Плани семінарських занять

Семінарське заняття – форма навчального заняття, спрямована на закріплення студентом теоретичних знань, отриманих як на лекційних заняттях, так і в процесі самостійного вивчення матеріалу, а також під час виконання індивідуальної науково-дослідної роботи.

У процесі проведення семінарського заняття організується дискусія навколо попередньо визначених тем, до яких студенти готують тези виступів, а також проблемні питання, відповідь на які має бути знайдена у ході обговорення. Слід зазначити, що в межах дисципліни "Підприємницьке право" з метою досягнення ефекту системності знань семінарські заняття рекомендується проводити не за окремо взятими темами, а в цілому за змістовим модулем.

План проведення практичних (семінарських) занять наведено в табл. 3.

Таблиця 3

План проведення семінарських занять

Назва теми	Перелік практичної роботи (опрацьованих питань)	Кількість годин	Література
1	2	3	4
Модуль 1 Поняття та передумови заняття підприємницькою діяльністю			
Тема 1. Поняття підприємницького права.	1. Поняття підприємницького права. 2. Предмет, метод підприємницького права. 3. Принципи підприємницького права. 4. Підприємницькі правовідносини їх види. 5. Система підприємницького права.	2	Основна: [1 – 4]. Додаткова: [1; 2; 27 – 29]. Мережа Internet [1 – 11]
Тема 2. Підприємницьке законодавство.	1. Поняття та види джерела підприємницького права. 2. Система законодавства про підприємництво. 3. Закони як джерела підприємницького права. 4. Підзаконні акти як джерела підприємницького права. 5. Локальні акти як джерела підприємницького права.	2	Основна: [1 – 4]. Додаткова: [1; 2; 27 – 29]. Мережа Internet [1 – 11]
Тема 3 Суб'єкти підприємницької діяльності.	1. Правосуб'єктні передумови реалізації права на підприємництво. 2. Обмеження в праві на здійснення підприємницької діяльності. 3. Фізичні особи як суб'єкти підприємництва. 4. Юридичні особи як суб'єкти підприємницької діяльності.	2	Основна: [1 – 4]. Додаткова: [1; 2; 27 – 29]. Мережа Internet [1 – 11]
Тема 4 Легалізація суб'єктів підприємницької діяльності.	1. Поняття та види легалізації суб'єктів підприємницької діяльності. 2. Реєстрація суб'єктів підприємницької діяльності. 3. Загальний порядок реєстрації суб'єктів підприємницької діяльності. Спеціальний порядок реєстрації суб'єктів підприємницької діяльності. Перереєстрація суб'єктів підприємницької діяльності. 4. Відміна державної реєстрації.	2	Основна: [1 – 4]. Додаткова: [2; 7; 23; 27 – 29]. Мережа Internet [1 – 11]

1	2	3	4
Тема 5. Припинення підприємницької діяльності.	1. Поняття припинення підприємницької діяльності. 2. Підстави припинення підприємницької діяльності. 3. Способи и форми припинення підприємницької діяльності.. 4. Поняття и підстави ліквідації суб'єкта підприємництва. 5. Порядок ліквідації в зв'язку визнанням суб'єкта банкрутом. 6. Порядок задовольняння вимог кредиторів.	2	Основна: [1 – 4]. Додаткова: [2 – 3; 5 – 6; 23; 27 – 29]. Мережа Internet [1 – 11]
Тема 6. Ліцензування підприємницької діяльності.	1. Поняття ліцензування. Види ліцензій. 2. Види підприємницької діяльності які підлягають ліцензуванню. 3. Порядок придбання ліцензій та дублікатів. 4. Підстави та порядок анулювання ліцензії.	4	Основна: [1 – 4]. Додаткова: [2; 12 – 13; 23; 27 – 29]. Мережа Internet [1 – 11]
Тема 7. Патентування підприємницької діяльності.	1. Поняття патентування підприємницької діяльності та його правові підстави. 2. Види патентів. Об'єкти та суб'єкти патентування. 3. Порядок придбання торгових патентів. 4. Визначення вартості торгового патенту. 5. Порядок використання торгового патенту та наслідки порушення його використання. 6. використання.	2	Основна: [1 – 4]. Додаткова: [2; 15; 23; 27 – 29]. Мережа Internet [1 – 11]
Тема 8. Сертифікація підприємницької діяльності.	1. Поняття та види сертифікації. 2. Органи и система сертифікації. 3. Порядок придбання сертифікатів.	2	Основна: [1 – 4]. Додаткова: [2; 17; 23; 27 – 29]. Мережа Internet [1 – 11]

1	2	3	4
Модуль 2 Особлива частина			
Тема 9. Організаційно правові форми підприємницької діяльності.	1. Поняття організаційно правової форми підприємницької діяльності. 2. Підприємницька діяльність без створення юридичної особи. 3. Підприємницька діяльність юридичної особи. 4. Види підприємств та особливості їх діяльності. 5. Комунальні та державні підприємства правовий режим діяльності. 6. Господарські товариства їх види та особливості діяльності. 7. Об'єднання підприємств та особливості їх діяльності.	4	Основна: [1 – 4]. Додаткова: [1 – 3; 6 – 7; 23; 27 – 29]. Мережа Internet [1 – 11]
Тема 10. Договори у підприємницької діяльності.	1. Загальні положення про договори. 2. Система підприємницьких договорів 3. Виконання підприємницьких договорів. 4. Реєстрація договорів. 5. Договір про сумісну діяльність. 6. Договір оренди майна. 7. Договори про виконання робіт та надання послуг.	4	Основна: [1 – 4]. Додаткова: [2 – 3; 8; 19 – 23; 27 – 29]. Мережа Internet [1 – 11]
Тема 11. Правове регулювання ринку фінансових послуг.	1. Поняття, ознаки та види фінансових послуг. 2. Поняття фінансової установи та умови її створення та діяльності. 3. Державне регулювання ринку фінансових послуг. 4. Заходи впливу на учасників ринку фінансових послуг. 5. Штрафні санкції та порядок їх застосування за правопорушення, вчинені на ринках фінансових послуг. 6. Відповідальність за адміністративні правопорушення, пов'язані з діяльністю на ринках фінансових послуг.	2	Основна: [1 – 4]. Додаткова: [2; 18; 27 – 29]. Мережа Internet [1 – 11]

Продовження табл. 3

1	2	3	4
Тема 12. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності.	1. Загальні положення про зовнішньоекономічну діяльність. 2. Приватне регулювання зовнішньоекономічної діяльності. 3. Публічно правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності.. 4. Вирішення спорів по зовнішньоекономічним контрактам.	2	Основна: [1 – 4]. Додаткова: [2; 8; 12; 14; 16; 19 – 29]. Мережа Internet [1 – 11]
Тема 13. Монополізм та конкуренція у підприємницькому праві.	1. Поняття та значення правового регулювання захисту від недобросовісної конкуренції та обмеження монополістичної діяльності. 2. Антимонопольний комітет та його компетенція. 3. Монопольне становище та порядок його визначення. 4. Поняття та види дій, що визнаються антиконкурентними. 5. Неправомірне використання ділової репутації. 6. Організаційно-правові методи боротьби з порушенням законодавства про захист економічної конкуренції. 7. Відповідальність за порушення про захист економічної конкуренції.	2	Основна: [1 – 4]. Додаткова: [2; 4; 9 – 11; 23; 27 – 29]. Мережа Internet [1 – 11]
Тема 14. Контроль за здійсненням підприємницької діяльності.	1. Поняття контролю, його сутність та форми. 2. Види та значення контролю за господарською діяльністю. 3. Повноваження державних органів при здійсненні господарського контролю. 4. Захист прав суб'єктів господарювання при порушенні порядку здійснення господарського контролю.	2	Основна: [1 – 4]. Додаткова: [2 – 3; 27 – 29]. Мережа Internet [1 – 11]
Тема 15. Відповідальність у підприємницькому праві.	1. Поняття та ознаки відповідальності. Функції відповідальності. 2. Підстави притягнення до відповідальності. 3. Прострочення боржника. Прострочення кредитора. 4. Форми відповідальності. 5. Відшкодування збитків як вид господарсько-правової відповідальності: поняття, сфера застосування, порядок реалізації. 6. Штрафні санкції. Неустойка, пеня. 7. Види, підстави та порядок застосування оперативно-господарських санкцій. Поняття адміністративно-господарських санкцій, їх види. 8. Строки застосування адміністративно-господарських санкцій.	2	Основна: [1 – 4]. Додаткова: [2 – 3; 27 – 29]. Мережа Internet [1 – 11]

6. Індивідуальне навчально-дослідне завдання

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (далі ІНДЗ) передбачає: систематизацію, закріплення, розширення теоретичних і практичних знань із дисципліни та застосування їх при вирішенні конкретних виробничих ситуацій; розвиток навичок самостійної роботи з літературними джерелами та звітністю підприємства.

ІНДЗ з дисципліни “Підприємницьке право” видається студенту викладачем на початку семестру. ІНДЗ виконується студентом самостійно. Студент має надати ІНДЗ для перевірки наприкінці семестру, але не пізніше терміну проведення підсумкового модульного контролю. Оцінка за виконання ІНДЗ враховується при виставленні загальної оцінки за дисципліною.

ІНДЗ складається з двох частин: теоретичної (курсова робота) та практичної (ситуаційна задача).

Тематика ІНДЗ має носити проблемний характер. Студент має право самостійно обрати тему та зміст з обов’язковим її узгодженням з викладачем. У противному випадку тема має бути запропонована викладачем (варіант тем ІНДЗ наведено нижче).

У процесі виконання ІНДЗ студент має опрацювати не менш як десять літературних джерел з посиланнями на використання певної інформації з них по тексту роботи. При цьому робота має носити практичну направленість та бути спрямованою на вирішення певної проблеми чи висловлення особистого погляду автора роботи на питання, яке розглядається в роботі.

Індивідуальне завдання складається з: титульної сторінки; змісту; вступу; основної частини; висновку; списку використаної літератури; додатків до індивідуального завдання (при необхідності).

Практична частина складається з ситуаційної задачі, розв’язання якої має супроводжуватися обґрунтованими висновками.

Вступ. Має розкривати актуальність обраної студентом теми, її проблематику, мету написання роботи.

Основна частина роботи (може включати декілька підрозділів). Має включати характеристику сучасного стану проблеми, опис нормативної бази, погляд різних авторів на цю проблему, позитивні та негативні наслідки проблеми.

Висновки. Має включати обґрунтовані висновки студента щодо досягнення мети роботи, можливо рекомендації щодо вдосконалення діяльності підприємства.

Список літератури. У кінці ІНДЗ надається повний список використаних джерел, який необхідно скласти в певному порядку (законодавчі та нормативні акти, статистичні довідники, загальна та спеціальна література за алфавітом). Відомості про джерела, які включені до списку необхідно давати згідно з державним стандартом з обов'язковим наведенням праць.

Додатки. У додатки можуть бути включені матеріали, що є копією документів, звітів, або розрахункові таблиці, узагальнюючі схеми чи діаграми. При наявності кількох додатків оформлюється окрема сторінка "ДОДАТКИ", номер якої є останнім, що відноситься до обсягу ІНДЗ.

Обсяг ІНДЗ повинен становити в друкованому варіанті 20 – 25 сторінок.

Ситуаційна задача оформляється окремо від курсової роботи та є окремим завданням, за яке студент отримує оцінку. Номер ситуаційної задачі встановлюється в залежності від останньої цифри залікової книжки студента.

Виконувати роботу необхідно в такій послідовності:

1. Підібрати нормативний матеріал і літературу за заданою і погодженою з викладачем темою.

2. Скласти план і ознайомиться з літературою. План повинен складатися зі вступу і декількох основних питань, що розкривають зміст теми.

3. Написати текст відповідно до плану. Матеріал повинен бути викладений логічно і послідовно.

4. Оформити самостійну роботу. На титульному аркуші ІНДЗ вказати тему, прізвище, ім'я, по батькові студента, курс, групу, на останній сторінці список використаної літератури і нормативних актів.

Під час підготовки завдань рекомендується використовувати матеріали, консультації і роз'яснення фахівців. Виконання ІНДЗ повинне сприяти розвитку у студентів аналітичного мислення, вмінню самостійно працювати з нормативно-правовими документами. Підготовка якісного індивідуального навчально-дослідного завдання є обов'язковою умовою отримання студентом позитивної підсумкової оцінки з даної навчальної дисципліни.

6.1. Тематика ІНДЗ (курсівих робіт)

1. Підприємницьке законодавство України: поняття, система, сучасні проблеми удосконалення.
2. Суб'єкти підприємницького права: поняття, види, особливості правового становища.
3. Організаційно-правові форми підприємств.
4. Правове становище господарських товариств як суб'єктів підприємницької діяльності.
5. Правове становище підприємств-компаній в Україні.
6. Порядок створення акціонерних товариств.
7. Правове становище акціонерів в акціонерному товаристві.
8. Виробничий кооператив як господарська організація корпоративного типу.
9. Правовий статус відкритого акціонерного товариства.
10. Порядок управління відкритим акціонерним товариством.
11. Проблеми вдосконалення правового становища державних підприємств в Україні.
12. Право державної власності на засоби виробництва в Україні: зміст, правові форми реалізації, перспективи розвитку.
13. Організаційно-правові форми функціонування колективної власності.
14. Правовий статус приватного підприємства.
15. Господарський договір у сучасних формах господарювання.
16. Належне виконання господарських договорів та правові засоби його забезпечення.
17. Проблеми правового забезпечення виконання господарських договорів.
18. Зміст і форми господарського договору.
19. Проблеми укладання господарських договорів в Україні.
20. Функції господарського договору.
21. Господарсько-правова відповідальність як вид юридичної відповідальності.
22. Проблеми правового регулювання банкрутства господарських організацій.
23. Господарсько-правові санкції.
24. Банкрутство: поняття, призначення, нормативно-правова

основа.

25. Порядок визнання банкрутом в Україні.

26. Поняття і види монополістичних правопорушень за законодавством України.

27. Правовий режим цінних паперів в Україні.

28. Господарські правопорушення у сфері недобросовісної конкуренції.

29. Правові засоби боротьби з антиконкурентними діями у сфері економічної конкуренції.

30. Система і правове становище антимонопольних органів.

31. Специфіка приватизації майна великих і середніх державних підприємств.

32. Правове регулювання приватизації державного майна за законодавством України.

33. Проблеми правового регулювання діяльності органів приватизації.

34. Способи приватизації державного майна.

35. Продаж акцій, що належать державі в статутних фондах господарських товариств, підприємств зі змішаною формою власності, господарських об'єднань, як спосіб приватизації.

36. Посередники в процесі приватизації: їх види і правове становище.

37. Правове становище Фонду державного майна України як учасника господарських відносин.

38. Зовнішньоекономічний договір: поняття, зміст, види.

39. Правовий режим іноземних інвестицій в Україні.

40. Правове регулювання посередницьких операцій у зовнішньоекономічній діяльності.

41. Правове становище підприємств з іноземними інвестиціями.

42. Об'єкти промислової власності, що охороняються в Україні.

43. Порухення виключних прав на промислову власність.

44. Структура та особливі умови ліцензійних угод.

45. Захист прав на знаки для товарів і послуг.

46. Розвиток законодавства у сфері промислової власності в Україні.

47. Удосконалення правової роботи в сучасних умовах господарювання.

48. Організаційно-правове забезпечення юридичного обслуговування підприємств.
49. Проблеми забезпечення законності в діяльності підприємств.
50. Правове забезпечення економічної реформи і завдання юридичної служби.
51. Організація договірно-правової роботи на підприємстві.
52. Підвідомчість і підсудність господарських справ і проблеми їх удосконалення.
53. Перегляд судових рішень в апеляційному порядку.
54. Перегляд судових рішень в касаційному порядку.
55. Діяльність господарського суду з попередження господарських правопорушень.
56. Судова практика по господарських спорах, що впливають з договорів оренди державного і комунального майна.
57. Принципи здійснення правосуддя господарськими судами.
58. Пред'явлення позову в господарському суді.
59. Правове становище іноземного інвестора за законодавством України.
60. Правове регулювання інвестиційної діяльності в будівництві.
61. Правове становище підприємств та організацій будівельного комплексу.
62. Правове становище акціонерного товариства за англо-американським законодавством.
63. Державне регулювання у сфері інвестиційної діяльності.
64. Інвестиційний договір.
65. Правове регулювання інвестиційної діяльності у сфері приватизації.
66. Правове становище акціонерного товариства за законодавством континентальної системи права.
67. Правове становище торгових товариств за англо-американським законодавством.
68. Правове становище торгових товариств за законодавством країн романо-германської системи права.
69. Правові засоби захисту прав акціонерів за зарубіжним законодавством.
70. Комерційний договір за зарубіжним законодавством.
71. Державне регулювання конкуренції за законодавством країн

розвинених ринкових відносин.

72. Правове регулювання довірчої власності у сфері підприємництва за законодавством Англії та США.

73. Правове регулювання неспроможності та банкрутства за зарубіжним законодавством.

74. Правові засоби боротьби з негативними проявами монополізму у сфері економічної конкуренції за українським і зарубіжним законодавством.

6.2. Ситуаційні задачі

1. Пенсіонерка Бубнова, знаходячись у скрутному матеріальному становищі, маючи досвід у моделюванні та пошиву одягу за невелику плату виконувала замовлення з пошиву верхнього одягу, весільного вбрання. Окрім цього у вільний час Бубнова періодично підробляла надаючи послуги тамади на весіллях, масажистки та перукаря. Для кваліфікованого надання зазначених послуг, вона закінчила відповідні курси, про що мала відповідні свідоцтва. Посилаючись на свій похилий вік (62 роки), та нерегулярність надання зазначених послуг, Бубнова не збирається легалізувати свою діяльність.

Дайте правову оцінку такої ситуації. Чи є потреба у легалізації надання зазначених послуг? У якому разі діяльність Б. можливо розглядати як законну? Чи є вікове обмеження для заняття підприємництвом?

2. Під час перевірки фінансово-господарської діяльності магазину солодоців службовці податкової інспекції склали акт про протиправне здійснення торговельної діяльності без отримання торгового патенту та наклали штраф. Представник дирекції магазину оскаржив вказане рішення у суді, мотивуючи свій позов тим, що продаж солодоців вітчизняного виробництва не підлягає патентуванню.

Яке рішення повинен винести суд?

3. КРС у ході перевірки вищого навчального закладу виявила, ліцензію, строк дії якої скінчився. За виявленим порушенням ревізори склали відповідний акт. Ректорат не погодився з цим актом, заявивши,

що умови надання освітніх послуг не змінилися, тому ліцензійні умови ВУЗ не порушував.

Хто правий у цій ситуації? Які наслідки такого порушення?

4. В виконком Харківської міської ради надійшли документи для державної реєстрації командитного товариства. Під час розгляду поданих документів державний реєстратор встановив, що одним з засновників даної юридичної особи виступає секретар-референт обласного суду, іншим є слідчий районної прокуратури. В число засновників входили і інші особи. У державній реєстрації вказаного товариства було відмовлене на тій підставі, що його засновники не можуть займатися підприємництвом. Заявники звернулися у суд з заявою про скасування рішення про відмову в державній реєстрації.

Вкажіть, які категорії фізичних осіб обмежені в праві на заняття підприємництвом. З чим пов'язується встановлення відповідних обмежень? Які види діяльності можуть здійснювати такі особи? Розв'язати ситуацію по суті.

5. Громадянка Григорова В.І. придбала на ринку Барабашова чайник. Коли вдома вона налила воду та поставила на вогонь, чайник після закипання води почав протікати. Грогорова В.І. невдоволена істотними недоліками товару звернулася до продавця, в якого придбала чайник. Але продавець сказав, що він не продавав їй ніякого чайнику і взагалі заявив, що купований на ринку товар не підлягає поверненню. Постраждала звернулася до Товариства захисту прав споживачів.

Які права має споживач в разі придбання ним товару неналежної якості? Чи може Товариство захисту прав споживачів притягнути продавця неякісного товару до відповідальності? Що для цього потрібно?

6. Цукровий завод займає монопольне положення на регіональному ринку надання послуг по заготівлі та переробці цукрового буряку сільськогосподарських підприємств та фермерських господарств. Під час планової перевірки територіальним відділенням Антимонопольного комітету було встановлено, що заводом було укладено і реалізовано 50 договорів з сільськогосподарськими підприємствами на умовах, що 70 процентів продукції отримує господарство, а 30 процентів залишається заводу як оплата за переробку сировини. З фермерськими

господарствами було укладено 155 договорів на умовах, що 65 процентів продукції отримує господарство, а 35 процентів залишається в розпорядженні заводу.

Чи порушив завод антимонопольне законодавство? Дайте аргументовану відповідь.

7. Приватний підприємець Кузнєцов здійснював торгівлю молочними продуктами на ярмарку на протязі чотирьох днів. Для цього ним було придбано короткостроковий торговий патент. Оскільки ярмарок продовжувався ще три дні, Кузнєцов завіз на місце торгівлі ще партію молочної продукції, але ж у зв'язку з обміллю часу здійснював торгівлю ще два дні не придбавши патенту. Після перевірки наявності документів, що підтверджують право на торговельну діяльність, податкові органи призупинили діяльність Кузнєцова. Останній просив не призупиняти свою діяльність ще один день до закінчення ярмарки після чого, він обіцяв сплатити і плату за патент і відповідний штраф за його відсутність. У якості завдатку він пропонував тимчасово вилучити в нього причеп з його автотранспорту.

Чи має право Кузнєцов у даному випадку продовжувати свою діяльність якщо він сплатить вищезазначені кошти після закінчення ярмарки? Скільки він повинен заплатити за торгівлю без патенту, враховуючи штраф?

8. За несвоєчасне повідомлення органів реєстрації про зміну місцезнаходження, була скасована державна реєстрація туристичної фірми «Пік». Оскільки підстави для анулювання ліцензії, на думку керівників фірми були відсутні, а за 35 туристичних подорожей оплата клієнтами була внесена передчасно, турфірма продовжувала свою діяльність.

Дайте оцінку ситуації, що склалася.

9. Відкрите акціонерне товариства (ВАТ) «Контора Ніканора» провело загальні збори акціонерів, на яких 2\4 голосів акціонерів, які були присутні на зборах було прийнято рішення про ліквідацію товариства.

Дайте оцінку щодо правомірності такого рішення загальних зборів ВАТ та поясніть, які питання відносяться до виключної компетенції

загальних зборів акціонерів та який порядок прийняття рішень на таких зборах.

10. Між ТОВ "Агат" (резидент України) та Фірмою Талер" (резидент Німеччини) було укладено контракт, відповідно до якого ТОВ "Агат" зобов'язалося поставити 500 тонн зернових. Фірма "Талер" зобов'язалася перерахувати кошти на валютний рахунок ТОВ "Агат" не пізніше 25 серпня 2003 року. Контракт був укладено у місті Харкові в двох примірниках, підписаних шляхом факсимільного підпису. Фірма „Талер” не оплатила до визначеного у контракті строку поставлених зернових. На вимогу ТОВ „Агат” виконати своє зобов'язання Фірма „Талер” відмовилася виконувати свій обов'язок мотивуючи свою відмову тим, що договір не було укладено.

Який порядок укладення договорів ? Чи може контракт між ТОВ „Агат” і Фірмою „Талер” бути визнаним неукладеним та за яких підстав ?

7. Самостійна робота студентів

Необхідним елементом успішного засвоєння матеріалу навчальної дисципліни є самостійна робота студентів з вітчизняною та закордонною спеціальною юридичною літературою, нормативними актами, статистичними матеріалами.

Основні види самостійної роботи, які запропоновані студентам:

1. Вивчення лекційного матеріалу.
2. Робота з опрацювання та вивчення рекомендованої літератури.
3. Вивчення основних термінів та понять за темами дисципліни.
4. Підготовка до семінарських занять, дискусій, роботи в малих групах, тестування.

Контрольна перевірка кожним слухачем особистих знань за запитаннями для самоконтролю.

Перелік питань для самостійного опрацювання подано в табл. 4.

Перелік питань для самостійного опрацювання

Назва теми	Питання для самостійного опрацювання (за модулями та темами)	Кількість годин	Рекомендована література
1	2	3	4
Модуль 1 Поняття та передумови заняття підприємницькою діяльністю			
Тема 1. Поняття підприємницького права	1. Поясніть цільове спрямування підприємницької діяльності 2. Розкрийте зміст принципів підприємницької діяльності. 3. Визначте що розуміється під підприємницьким ризиком.	2	Основна: [1 – 4]. Додаткова: [1; 2; 27 – 29]. мережа Internet [1 – 11].
Тема 2. Підприємницьке законодавство	1. Розгляньте систему і структуру підприємницького законодавства. 2. Визначте джерела підприємницького права та їх класифікацію. 3. Розгляньте Конституцію України як джерело підприємницького права.	2	Основна: [1 – 4]. Додаткова: [1; 2; 27 – 29]. мережа Internet [1 – 11].
Тема 3 Суб'єкти підприємницької діяльності	1. Охарактеризуйте учасників відносин в сфері господарювання 2. Розгляньте особливості іноземних громадян і осіб без громадянства, як суб'єктів підприємницької діяльності	2	Основна: [1 – 4]. Додаткова: [1; 2; 27 – 29]. мережа Internet [1 – 11].
Тема 4 Легалізація суб'єктів підприємницької діяльності	1. З'ясуйте якими основними нормативними актами регулюється легалізація підприємницької діяльності 2. Поясніть яким чином здійснюється резервування найменування юридичної особи. 3. Охарактеризуйте підстави для відмови у проведенні державної реєстрації.	2	Основна: [1 – 4]. Додаткова: [2; 7; 23; 27 – 29]. мережа Internet [1 – 11].
Тема 5. Припинення підприємницької діяльності	1. Визначте причини припинення підприємницької діяльності. 2. Ознайомтесь з порядком ліквідації у разі визнання суб'єкта підприємництва банкрутом. 3. З'ясуйте які органи здійснюють ліквідаційну процедуру.	2	Основна: [1 – 4]. Додаткова: [2 – 3; 5 – 6; 23; 27 – 29]. мережа Internet [1 – 11].
Тема 6. Ліцензування підприємницької діяльності	1. З'ясуйте критерії ліцензування підприємницької діяльності. 2. Розкрийте поняття, зміст ліцензійних умов. 3. Визначте підстави і порядок анулювання ліцензії	2	Основна: [1 – 4]. Додаткова: [2; 12 – 13; 23; 27 – 29]. мережа Internet [1 – 11].

Продовження табл. 4

1	2	3	4
Тема 7. Патентування підприємницької діяльності	1. Визначити перелік видів підприємницької діяльності, які не підлягають патентуванню. 2. Визначте які документи, необхідні для отримання патенту і вимоги до них 3. Розгляньте з особливостями патентування грального бізнесу.	2	Основна: [1 – 4]. Додаткова: [2; 15; 23; 27 – 29]. мережа Internet [1 – 11].
Тема 8. Сертифікація підприємницької діяльності	1. Обґрунтуйте необхідність отримання сертифікатів. 2. Розкрийте порядок отримання сертифікату. 3. Поясніть юридичне значення стандартизації.	2	Основна: [1 – 4]. Додаткова: [2; 17; 23; 27 – 29]. мережа Internet [1 – 11].
Модуль 2. Особлива частина			
Тема 9. Організаційно правові форми підприємницької діяльності	1. Розгляньте правове положення майна підприємств і джерела його формування. 2. Поясніть особливості реєстрації окремих видів підприємств. 3. Ознайомтесь з сільськогосподарськими кооперативами та їх видами. 4. Розкрийте Права та обов'язки членів кооперативів	4	Основна: [1 – 4]. Додаткова: [1 – 3; 6 – 7; 23; 27 – 29]. мережа Internet [1 – 11].
Тема 10. Договори у підприємницької діяльності	1. Визначте способи забезпечення належного виконання господарських договорів. 2. Визначте межі відповідальності за невиконання, неналежне виконання договірних зобов'язань. 3. Розгляньте правове забезпечення укладання та виконання договору поставки.	4	Основна: [1 – 4]. Додаткова: [2 – 3; 8; 19 – 23; 27 – 29]. мережа Internet [1 – 11].
Тема 11. Правове регулювання ринку фінансових послуг	1. Ознайомлення з різновидами фінансових установ. 2. Ознайомлення з різновидами страхових послуг.	2	Основна: [1 – 4]. Додаткова: [2; 18; 27 – 29]. мережа Internet [1 – 11].
Тема 12. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності.	1. Ознайомлення з правовим становищем суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності. 2. Визначте способи вирішення спорів за зовнішньоекономічними договорами (контрактами).	2	Основна: [1 – 4]. Додаткова: [2; 8; 12; 14; 16; 19 – 29]. мережа Internet [1 – 11].

1	2	3	4
Тема 13. Монополізм та конкуренція у підприємницьком у праві	1. Визначте наслідки монопольного положення, зловживання ним. 2. Розкрийте поняття, ознаки та види недобросовісної конкуренції. 3. Розгляньте наслідки недобросовісної реклами.	3	Основна: [1 – 4]. Додаткова: [2; 4; 9 – 11; 23; 27 – 29]. мережа Internet [1 – 11].
Тема 14. Контроль за здійсненням підприємницької діяльності	1. Поясніть відмінність ревізії від перевірки. 2. Ознайомтесь з видами адміністративного контролю. 3. Розгляньте правові форми судового контролю. 4. Розкрийте права підконтрольного під час здійснення контролю	4	Основна: [1 – 4]. Додаткова: [2 – 3; 27 – 29]. мережа Internet [1 – 11].
Тема 15. Відповідальність у підприємницькому праві.	1. Розгляньте підстави притягнення суб'єкта підприємницької діяльності до кримінальної відповідальності. 2. Визначте межі відповідальності суб'єкта підприємницької діяльності за здійснення підприємницької діяльності без здійснення державної реєстрації або без отримання ліцензії. 3. Визначте міру відповідальності за порушення підприємницьких зобов'язань.	3	Основна: [1 – 3]. Додаткова: [2 – 3; 27 – 29]. мережа Internet [1 – 11].

8. Контрольні запитання для самодіагностики

1. Поняття підприємницького права та його місце у системі права
2. Система підприємницького права.
3. Предмет та метод підприємницького права.
4. Принципи підприємницького права.
5. Особливості законодавства України про підприємництво.
6. Поняття та види джерел підприємницького права.
7. Система законодавства про підприємництво.
8. Закони України як джерела підприємницького права.
9. Підзаконні нормативні акти як джерела підприємницького права.
10. Локальні акти як джерела підприємницького права.
11. Підприємницька правоздатність і її співвідношення з цивільною правоздатністю.

12. Момент виникнення підприємницької правосуб'єктності.
13. Класифікація суб'єктів підприємництва.
14. Унітарні підприємства та їх особливості.
15. Корпоративні підприємницькі юридичні особи та їх види.
16. Порядок створення юридичних осіб.
17. Стадії утворення юридичних осіб.
18. Обмеження у праві на заняття підприємницькою діяльністю.
19. Поняття и види легалізації підприємництва.
20. Значення легалізації підприємницької діяльності.
21. Реєстрація підприємця та її види.
22. Документи які подаються державному реєстратору для реєстрації суб'єкта.
23. Порядок реєстрації підприємців.
24. Підстави для перереєстрації суб'єктів підприємництва.
25. Підстави для анулювання реєстрації.
26. Спеціальний порядок реєстрації суб'єктів підприємництва.
27. Особливості спеціального порядку реєстрації суб'єктів підприємництва.
28. Поняття та правові форми припинення підприємництва.
29. Способи, підстави та порядок реорганізації підприємства.
30. Поняття, підстави визначення підприємця банкрутом.
31. Суб'єкти банкрутства.
32. Стадії провадження по справі про банкрутство та їх зміст.
33. санація боржника та порядок її проведення.
34. Ліквідація боржника.
35. Задоволення вимог кредиторів при банкрутстві.
36. Поняття ліцензування та його значення.
37. Поняття та види ліцензій.
38. Ліцензійні органи та їх правове становище.
39. Порядок ліцензування.
40. Реквізити ліцензії, порядок її використання.
41. Відміна та анулювання ліцензії.
42. Підстави для анулювання ліцензії.
43. Конкурс на отримання ліцензії та порядок його проведення.
44. Відповідальність за порушення порядку використання ліцензії.
45. Поняття та значення патентування.
46. Законодавство про патентування.

47. Види діяльності, які підлягають патентуванню.
48. Поняття торгового патенту та його види.
49. Порядок отримання патенту.
50. Особливості патентування ігрового бізнесу.
51. Вартість патенту та порядок його отримання.
52. Порядок використання патенту та наслідки порушення порядку використання.
53. Поняття сертифікації та її види.
54. Об'єкти сертифікації.
55. Органи сертифікації, їх права та обов'язки.
56. Зміст сертифікації.
57. Види сертифікатів та сертифікаційних знаків.
58. Порядок отримання сертифікатів.
59. Відповідальність за реалізацію несертифікованого товару.
60. Поняття організаційно-правової форми підприємницької діяльності.
61. Імперативи стосовно організаційно-правової форми.
62. Переваги та недоліки підприємництва без створення юридичної особи.
63. Види підприємств та їх особливості.
64. Об'єднання підприємств та їх види.
65. Правове положення майна підприємства та джерела його формування.
66. Керівництво підприємством.
67. Повноваження трудового колективу підприємства.
68. Господарські товариства як суб'єкти підприємства: поняття та види.
69. Поняття та сутність корпоративного права.
70. Поняття та види акціонерних товариств.
71. Керівництво акціонерним товариством.
72. Порядок емісії цінних паперів.
73. Поняття та особливості товариств с обмеженої відповідальністю.
74. Відмінності повного товариства від товариства з додатковою відповідальністю. Взаємовідносини між учасниками повного товариства.
75. Особливості припинення командитних товариств.
76. Проблеми господарського товариства, заснованого одною особою.
77. Поняття, види та особливості кооперативів.

78. Керівництво кооперативами.
79. Права та обов'язки членів кооперативів.
80. Поняття та функції банків.
81. Ознаки банків як суб'єктів підприємництва.
82. Організаційно правові форми банків.
83. Банківські угоди (операції).
84. Форми розрахунків через банки.
85. Банківська гарантія.
86. Поняття та види зобов'язань в підприємницькому праві.
87. Поняття та ознаки підприємницького договору.
88. Співвідносини цивільно-правового та підприємницького договору.
89. Види підприємницьких договорів.
90. Особливості публічних договорів.
91. Порядок складання підприємницьких договорів.
92. Специфіка правового регулювання забезпечення енергоресурсами.
93. Поняття фінансової установи та умови її створення та діяльності.
94. Державне регулювання ринку фінансових послуг.
95. Заходи впливу на учасників ринку фінансових послуг.
96. Штрафні санкції та порядок їх застосування за правопорушення, вчинені на ринку фінансових послуг.
97. Поняття та ознаки зовнішньоекономічної діяльності.
98. Принципи зовнішньоекономічної діяльності.
99. Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності.
100. Види зовнішньоекономічної діяльності.
101. Зовнішньоекономічний контракт, поняття види та форма.
102. Особливості вирішення спорів при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності.
103. Поняття і види монополістичних правопорушень за законодавством України.
104. Правовий режим цінних паперів в Україні.
105. Господарські правопорушення у сфері недобросовісної конкуренції.
106. Правові засоби боротьби з антиконкурентними діями у сфері економічної конкуренції.

107. Система і правове становище антимонопольних органів.
108. Правове регулювання контролю за підприємницькою діяльністю.
109. Поняття, види та форми контролю в Україні.
110. Особливості та види адміністративного контролю.
111. Взаємодія контролюючих органів.
112. Права підконтрольного під час здійснення контролю.
113. Порядок оскарження незаконних дії органів контролю та їх посадових осіб.
114. Поняття, види та підстави притягнення підприємців до відповідальності.
115. Порядок притягнення підприємців до відповідальності.
116. Відповідальність за порушення порядку легалізації підприємницької діяльності.
117. Підстави та порядок звільнення підприємців від відповідальності або зменшення її розміру.
118. Поняття та види оперативно-господарських санкцій.
119. Поняття та види господарських санкцій.
120. Відповідальність за порушення прав інтелектуальної власності.

9. Індивідуально-консультативна робота

Індивідуально-консультативна робота здійснюється за графіком індивідуально-консультативної роботи у формі: індивідуальних занять, консультацій, перевірки виконання індивідуальних завдань, перевірки та захисту завдань, що винесені на поточний контроль тощо.

Індивідуально-консультативна робота за теоретичною частиною дисципліни проводиться у вигляді:

- 1) індивідуальних консультацій (запитання – відповідь стосовно проблемних питань теоретичного матеріалу дисципліни);
- 2) групових консультацій (розгляд типових прикладів, практики впровадження та використання нових методів та методик у виробничу практику).

Індивідуально-консультативна робота за практичною частиною дисципліни проводиться у вигляді:

1) індивідуальних консультацій (розгляд практичних завдань стосовно яких виникли запитання);

2) групових консультацій (розгляд практичних ситуацій, рольових ігор, які потребують колективного обговорення).

Індивідуально-консультативна робота для комплексної оцінки засвоєння програмного матеріалу проводиться у вигляді:

1) індивідуального захисту самотійних та індивідуальних завдань;

2) підготовки докладів для виступу на науковому семінарі;

3) підготовка докладів для виступу на науковій конференції.

10. Методика активізації процесу навчання

При викладанні дисципліни “Підприємницьке право” для активізації навчального процесу передбачено застосування сучасних навчальних технологій таких, як: проблемні лекції; робота в малих групах; семінари-дискусії; кейс-метод; ділові ігри.

Розподіл форм та методів активізації процесу навчання за темами навчальної дисципліни наведено в табл. 5.

Таблиця 5

Розподіл форм та методів активізації процесу навчання за темами навчальної дисципліни

Тема	Практичне застосування навчальних технологій
1	2
Тема 1. Поняття підприємницького права	<i>Міні-лекція</i> з питання “Основні етапи розвитку підприємництва в світі” <i>Презентація</i> роботи в малих групах
Тема 2. Підприємницьке законодавство	<i>Міні-лекція, семінар-дискусія</i> з питання "Застосування аналогії для регулювання підприємницьких відносин"
Тема 3 Суб'єкти підприємницької діяльності	<i>Проблемна лекція</i> з питання "Проблеми застосування засобів індивідуалізації юридичних осіб"
Тема 4 Легалізація суб'єктів підприємницької діяльності	<i>Ділова гра</i> : “Реєстрація товариства з обмеженою відповідальністю” (підбір пакету документів для реєстрації)
Тема 5. Припинення підприємницької діяльності	<i>Проблемна лекція з питання</i> "Особливості банкрутства підприємств різних форм власності" <i>Презентація</i> роботи в малих групах

1	2
Тема 6. Ліцензування підприємницької діяльності	<i>Міні-лекція, семінар-дискусія з питання "Особливості ліцензування банківської діяльності"</i>
Тема 7. Патентування підприємницької діяльності	<i>Міні-лекція, семінар-дискусія з питання "Особливості патентування грального бізнесу" Ділова гра: "Розробка заявки на придбання торгового патенту на право здійснення діяльності СПД в сфері роздрібної торгівлі"</i>
Тема 8. Сертифікація підприємницької діяльності	<i>Проблемна лекція з питання "Місце сертифікації і стандартизації у сучасному бізнесі"</i>
Тема 9. Організаційно правові форми підприємницької діяльності	<i>Міні-лекція, семінар-дискусія "Порядок управління кооперативами"</i>
Тема 10. Договори у підприємницької діяльності	<i>Кейс-метод: "Укладання договору оренди державного майна"</i>
Тема 11. Правове регулювання ринку фінансових послуг	<i>Проблемна лекція з питання "Правове регулювання фондового ринку" презентація робіт в малих групах</i>
Тема 12. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності.	<i>семінар-дискусія з питання "Особливості публічно-правового регулювання та приватноправового регулювання зовнішньоекономічної діяльності".</i>
Тема 13. Монополізм та конкуренція у підприємницькому праві	<i>Проблемна лекція з питання "Контроль за концентрацією суб'єктів господарювання"</i>
Тема 14. Контроль за здійсненням підприємницької діяльності	<i>семінар-дискусія з питання "Повноваження контролюючих органів, що здійснюють адміністративний контроль у підприємництві"</i>
Тема 15. Відповідальність у підприємницькому праві.	<i>Проблемна лекція з питання "Порядок притягнення до відповідальності суб'єкта підприємницької діяльності за здійснення підприємницької діяльності без державної реєстрації або без отримання ліцензії"</i>

Проблемні лекції спрямовані на розвиток логічного мислення студентів. Коло питань теми лекції обмежується двома-трьома ключовими моментами, увага студентів концентрується на матеріалі, що не знайшов відображення в підручниках, використовується досвід закордонних навчальних закладів з роздачею студентам під час лекцій друкованого матеріалу та виділенням головних висновків з питань, що розглядаються. При викладанні лекційного матеріалу студентам

пропонуються питання для самостійного розмірковування. При цьому лектор задає запитання, які спонукають студента шукати розв'язання проблемної ситуації. Така система примушує студентів сконцентруватися і почати активно мислити в пошуках правильної відповіді.

Міні-лекції передбачають викладення навчального матеріалу за короткий проміжок часу й характеризуються значною ємністю, складністю логічних побудов, образів, доказів та узагальнень. Міні-лекції проводяться, як правило, як частина заняття-дослідження.

Робота в малих групах дає змогу структурувати практично-семінарські заняття за формою і змістом, створює можливості для участі кожного студента в роботі за темою заняття, забезпечує формування особистісних якостей та досвіду соціального спілкування.

Семінари-дискусії передбачають обмін думками та поглядами учасників з приводу даної теми, а також розвивають мислення, допомагають формувати погляди і переконання, виробляють вміння формулювати думки й висловлювати їх, вчать оцінювати пропозиції інших людей, критично підходити до власних поглядів. Навчальна дискусія відрізняється від інших видів дискусій тим, що новизна її проблематики ставиться лише до групи осіб, що беруть участь у дискусії, тобто те рішення проблеми, що вже знайдено в науці, має бути знайти в навчальному процесі в даній аудиторії. Навчальні групові дискусії дають найбільший ефект при вивченні й проробленні складного матеріалу й формуванні потрібних установок. Цей активний метод навчання забезпечує гарні можливості для зворотного зв'язка, підкріплення, практики, мотивації й перенесення знань і навичок з однієї області в іншу.

Кейс-метод – метод аналізу конкретних ситуацій, який дає змогу наблизити процес навчання до реальної практичної діяльності спеціалістів і передбачає розгляд виробничих, управлінських та інших ситуацій, складних конфліктних випадків, проблемних ситуацій, інцидентів у процесі вивчення навчального матеріалу. Ціль цього методу – навчити студентів аналізувати інформацію, виявляти ключові проблеми, вибирати альтернативні шляхи рішення, оцінювати їх, знаходити оптимальний варіант і формулювати програми дій. При аналізі конкретних ситуацій особливо важливо те, що тут сполучається індивідуальна робота студента із проблемною ситуацією й групове

обговорення пропозицій, підготовлених кожним членом групи. Це дозволяє що навчається розвивати навички групової, командної роботи, що розширює можливості для рішення типових проблем у рамках досліджуваної навчальної тематики. У результаті проведення індивідуального аналізу, обговорення в групі, визначення проблем, знаходження альтернатив, вибору дій і плану їхнього виконання студенти одержують можливість розвивати навички аналізу й планування.

Презентації – виступи перед аудиторією, що використовуються для представлення певних досягнень, результатів роботи групи, звіту про виконання індивідуальних завдань, інструктажу, демонстрації нових товарів і послуг.

Ділові та рольові ігри – форма активізації студентів, за якої вони задіяні в процесі інсценізації певної виробничої ситуації у ролі безпосередніх учасників подій. Цей метод являє собою в комплексі рольову гру з різними, найчастіше протилежними інтересами її учасників і необхідністю прийняття якого-небудь рішення по закінченні або в ході гри. Рольові ігри допомагають формувати такі важливі ключові кваліфікації, як комунікативні здатності, толерантність, уміння працювати в малих групах, самостійність мислення й т.д. Від викладача потрібно більша попередня методична підготовка при проведенні рольових ігор, уміння прогнозувати результати й робити відповідні висновки. Ділові ігри характеризуються спрямованістю на зняття певних практичних проблем, придбання навичок виконання конкретних прийомів діяльності.

11. Система поточного та підсумкового контролю знань студентів

Система оцінювання знань, вмінь та навичок студентів передбачає виставлення оцінок за всіма формами проведення занять. Перевірка та оцінювання знань студентів може проводитись у наступних формах:

1. Оцінювання роботи студентів у процесі семінарських занять.
2. Оцінювання виконання індивідуального завдання.
3. Проведення проміжного контролю.
4. Проведення модульного контролю.

5. Проведення підсумкового заліку.

Загальна модульна оцінка складається з поточної оцінки, яку студент отримує під час семінарських занять, за виконання індивідуального завдання, та оцінки за виконання модульної контрольної роботи. Студент отримує залік з дисципліни у випадку отриманих позитивних оцінок за обидва модулі.

Поточне оцінювання здійснюється під час проведення семінарських занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Об'єктами поточного контролю є:

- 1) активність та результативність роботи студента протягом семестру над вивченням програмного матеріалу дисципліни; відвідування занять;
- 2) виконання індивідуального навчально-дослідного завдання;
- 3) проходження проміжного контролю
- 4) виконання модульного контрольного завдань.

Оцінювання проводиться за 12-бальною шкалою за такими критеріями:

1) розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються;

2) ступінь засвоєння матеріалу дисципліни;

3) знайомлення з рекомендованою літературою, а також із сучасною літературою з питань, що розглядаються;

4) уміння поєднувати теорію з практикою при розгляді ситуацій, розв'язанні задач, проведення розрахунків при виконанні завдань, винесених для самостійного опрацювання, та завдань, винесених на розгляд в аудиторії;

5) логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмових роботах і при виступах в аудиторії, вміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки.

Оцінка "відмінно" ставиться за умови відповідності виконаного завдання студента, або його усної відповіді всім п'ятьом зазначеним критеріям. Відсутність тієї або іншої складової знижує оцінку на відповідну кількість балів.

При оцінюванні практичних завдань увага також приділяється якості, самостійності та своєчасності здачі виконаних завдань викладачу (згідно з графіком навчального процесу). Якщо якась із вимог не буде виконана, то оцінка буде знижена.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання оцінюється за критеріями: самостійності виконання; логічності та деталізації плану; повноти й глибини розкриття теми; наявності ілюстрацій (таблиці, рисунки, схеми тощо); кількості використаних джерел (не менше десяти); використання цифрової інформації та відображення практичного досвіду; наявності конкретних пропозицій; якості оформлення.

Проміжний тестовий контроль проводиться двічі за семестр. При проведенні поточного тестування визначається рівень знань студентів з теоретичних питань навчальної дисципліни.

Тестові завдання охоплюють провідні теми, які вивчаються в межах даної навчальної дисципліни та згруповані за двома модулями, кожен з яких складається з тестових завдань різного рівня складності.

Формат тестових завдань поділяється на:

завдання закритої форми із запропонованими відповідями, із яких вибирають одну правильну;

завдання відкритої форми з вільно конструйованими відповідями.

Тестові завдання розрізняються за принципом побудови відповіді.

I. *Альтернативні* тестові завдання передбачають наявність двох варіантів відповіді типу "так-ні"; "правильно-неправильно" тощо. Їх використовують для перевірки правильності вибору або прийняття рішення в згорнутій формі.

II. Тестові завдання *на відновлення відповідності частин* становлять модифікацію тестових завдань з множинним вибором і подаються у вигляді двох чи більше колонок слів, фраз, графічних зображень, цифрових або літерних позначень тощо.

III. Тестові завдання *на порівняння і протиставлення (на аналіз взаємозв'язку)* рекомендуються для перевірки вмінь виявляти розпізнавальні ознаки різних явищ, ситуацій тощо.

IV. Тестові завдання з *множинними відповідями* "правильно-неправильно" передбачають, що відповіді або рішення можуть бути тільки правильними або неправильними. За ними тестується глибина знань, розуміння різних аспектів явищ, процесів тощо.

V. Тестові завдання *на визначення причинної залежності* використовуються при необхідності перевірки розуміння певної причинної залежності між двома явищами. Спочатку необхідно визначити, правильне чи неправильне кожне з двох тверджень окремо, а лише потім,

якщо обидва неправильні, визначити, правильна чи неправильна причинна залежність між ними.

VI. Тестові завдання *на відтворення правильної послідовності*, які потребують переструктурування даних або елементів будь-якої комбінації, використовуються в разі тестування вмінь та знань правильної послідовності дій (нормативної діяльності), алгоритмів діяльності, технологічних прийомів тощо, а також знань загальноприйнятих формулювань визначень, правил, законів, фрагментів нормативних документів і т. ін.

VII. Тестові завдання *відкритого типу* передбачають вільні відповіді тестованих, є завданнями без запропонованих варіантів відповідей і використовуються для виявлення знань термінів, визначень, понять і т. д.

Тестові завдання для проміжного тестового контролю обираються за відповідними модулями з загального переліку.

Тестове завдання містить 20 запитань одиничного і множинного вибору щодо перевірки знань основних категорій навчальної дисципліни.

Для оцінювання рівня відповідей студентів на тестові завдання використовуються такі критерії: оцінка "відмінно" – 90 – 100% правильних відповідей; оцінка "добре" – 75 – 90% правильних відповідей; оцінка "задовільно" – 55 – 75% правильних відповідей; оцінка "незадовільно" – менше ніж 55% правильних відповідей.

Поточно-модульний контроль здійснюється та оцінюється за двома складовими: практичний модульний контроль і лекційний модульний контроль. Оцінка за практичну складову модульного контролю виставляється за результатами оцінювання знань студента під час семінарських занять, виконання індивідуального завдання та проміжного тестового контролю згідно з графіком навчального процесу.

Лекційний модульний контроль здійснюється в письмовій формі за відповідними білетами, зміст яких містить питання всіх тем модуля.

Таким чином, після вивчення тем 1 – 9 (модуль 1) студенти денної форми навчання виконують **Завдання до модулю №1**. Відповідно, після вивчення тем 10 – 15 (модуль 2) – **Завдання до модулю №2**,

Завдання модульного контролю містить 2 завдання з лекційного модулю та 1 завдання з практичного модулю (стереотипне).

Зразок завдання до модулю №1

Теоретична частина

1. Як реалізується підтримка підприємців державою?
2. Тести за темами модулю (12 штук)

Практична частина

3. Задача

Громадянин Соколов Н.Г. вирішив стати приватним підприємцем. Для проходження процедури державної реєстрації він подав до районної держадміністрації письмову заяву, копію паспорта та документ про сплату реєстраційного збору. Через тиждень після подачі вказаних документів Соколов отримав повідомлення про відмову в проведенні державної реєстрації (підстави відмови не вказувалися).

Чи є правомірними дії державного реєстратора?

Що має зробити Соколов Н.Г. для того, щоб стати підприємцем?

Модульне завдання оцінюється за 12-бальною системою відповідно з кваліфікаційними вимогами до спеціалістів відповідної спеціальності. Кожне завдання модульного контролю оцінюється окремо. Загальна оцінка розраховується як середнє арифметичне оцінок за кожне завдання.

Оцінка 12 балів. Студент дає абсолютно правильні відповіді на 100% тестів. Теоретичне запитання розкрито повністю, з викладенням оригінальних висновків, отриманих на основі програмного, додаткового матеріалу, законодавчих актів та нормативних документів. При виконанні практичної частини застосовує системні знання навчального матеріалу, що передбачені навчальною програмою. Висновки до завдань аргументовані та обґрунтовані.

Оцінка 11 балів. Студент дає правильні відповіді на 95 – 100% тестів. Теоретичне запитання розкрито повністю, на основі програмного та додаткового матеріалу зроблено висновки та узагальнення. При виконанні практичного завдання застосовує узагальнені знання навчального матеріалу, що передбачені навчальною програмою. При виконанні практичного завдання студент припускається незначних неточностей.

Оцінка 10 балів. Студент дає правильні відповіді на 90 – 95% тестів. Теоретичне запитання розкрито повністю, програмний матеріал викладено згідно з програмним матеріалом дисципліни. При виконанні практичного завдання застосовує глибокі знання навчального матеріалу, що передбачені навчальною програмою. Практичне завдання виконується в цілому правильно в повному обсязі. При виконанні практичного завдання студент припускається окремих неточностей.

Оцінка 9 балів. Студент дає правильні відповіді на 85 – 90% тестів.

Теоретичне запитання розкрито повністю, програмний матеріал викладено згідно з матеріалом дисципліни. При виконанні практичного завдання студент ефективно застосовує основні знання навчального матеріалу, що передбачені навчальною програмою. Практична частина виконується в цілому правильно, при її виконанні студент припускається окремих несуттєвих помилок.

Оцінка 8 балів. Студент дає правильні відповіді на 80 – 85% тестів. Теоретичне запитання розкрито повністю, програмний матеріал викладено з незначними погрішностями або без узагальнень. При виконанні практичної частини застосовує основні знання навчального матеріалу, що передбачені навчальною програмою. Практичне завдання виконуються в цілому правильно, при його виконанні студент припускається несуттєвих помилок.

Оцінка 7 балів. Студент дає правильні відповіді на 75 – 80% тестів. Теоретичне запитання розкрито повністю, проте при викладенні програмного матеріалу допущено незначні помилки. При виконанні практичної частини застосовує основні знання навчального матеріалу, що передбачені навчальною програмою. Практичне завдання виконується в цілому правильно. При його виконанні студент припускається несуттєвих помилок.

Оцінка 6 балів. Студент дає правильні відповіді на 70 – 75% тестів. Теоретичне запитання розкрито неповно, допущено суттєві погрішності або помітні помилки. При виконанні практичного завдання без достатнього розуміння застосовує навчальний матеріал, припускається помилок.

Оцінка 5 балів. Студент дає правильні відповіді на 65 – 70% тестів. Теоретичне запитання розкрито неповно, допущено суттєві погрішності, які впливають на зміст відповіді. При виконанні практичного завдання без достатнього розуміння студент застосовує навчальний матеріал, припускається значних помилок.

Оцінка 4 бали. Студент дає правильні відповіді на 60 – 65% тестів. Теоретичне запитання розкрито неповно, з суттєвими помилками. При виконанні практичних завдань без достатнього розуміння застосовує навчальний матеріал, припускається значної кількості помилок, стикається зі значними труднощами при аналізі та трактуванні ситуацій з юридичної точки зору.

Оцінка 3 бали. Студент дає правильні відповіді на 55 – 60% тестів. Теоретичне запитання розкрито неповно або зовсім не розкрито. При виконанні практичного завдання припускається досить великої кількості грубих помилок, стикається зі значними труднощами при аналізі та

трактуванні ситуацій з юридичної точки зору, виявляє здатність викласти думку на елементарному рівні.

Оцінка 2 бали. Студент дає правильні відповіді не менш як на 50% тестів, виконати практичні завдання не може, стикається зі значними труднощами при аналізі та трактуванні ситуацій з юридичної точки зору, виявляє здатність викласти думку на елементарному рівні. Теоретичне запитання не розкрито.

Оцінка 1 бал. Студент дає правильні відповіді до 50% тестів, виконати практичні завдання не може, стикається зі значними труднощами при аналізі та трактуванні ситуацій з юридичної точки зору. Теоретичне запитання не розкрито.

Кожне завдання модульної роботи оцінюється окремо.

Загальна оцінка розраховується як середня арифметична сума оцінок: теоретичної частини, практичної частини.

Підсумкова оцінка з дисципліни складається як середня з кількох складових, що враховує оцінки кожного виду контролю (дві оцінки за результатами поточного модульного контролю та оцінки за індивідуальне дослідне завдання).

Підсумкова оцінка з дисципліни згідно з Методикою переведення показників успішності знань студентів університету в систему оцінювання за шкалою ECTS конвертується в підсумкову оцінку за шкалою ECTS.

Методи навчання: лекції із застосуванням роздавального матеріалу; складання графічних схем.

Методичне забезпечення: опорний конспект лекцій; інтерактивний комплекс навчально-методичного забезпечення дисципліни (ІКНМЗД); нормативні документи МОН України.

**Переведення показників успішності знань студентів у систему
оцінювання за шкалою ECTS**

Відсоток студентів, які зазвичай успішно досягають відповідної оцінки	Оцінка за шкалою ECTS		Оцінка за бальною шкалою, що використовується в ХНЕУ	Оцінка за національною шкалою
10	відмінно – відмінне виконання	(A)	12 – 11 балів	відмінно
25	дуже добре – вище середнього рівня	(B)	10 балів	
30	добре – взагалі робота правильна, але з певною кількістю помилок	(C)	9 – 7 балів	добре
25	задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків	(D)	6 балів	задовільно
10	достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії	(E)	5 – 4 балів	
–	незадовільно – потрібне повторне перескладання	(FX)	3 балів	незадовільно
–	незадовільно – необхідне повторне вивчення дисципліни	(F)	2 – 1 балів	

12. Рекомендована література

12.1. Основна література

1. Азімов Ч.Н. Забезпечення договірних зобов'язань / Под ред. Кузьменко Н.М. – Х.: "Консум", – 1995. – 50 с.
2. Луць В. В. Контракти у підприємницькій діяльності. – К.: "Юрінком". – 1999. – 560 с.
3. Підприємницьке право України: Підручник / За заг. ред. Р.Б. Шишки. – Х.: Вид-во Ун-ту внутр. справ; «Еспада», 2000. – 613 с.
4. Предпринимательское право Украины: Практикум // Под общей редакцией Саниахметовой Н.А.- Х.: «Одиссей», 2004. – 416 с.

12.2. Додаткова література

1. Конституция Украины. – К.: Право, – 1996. – 40 с.
2. Господарський кодекс України // Офіційний вісник України. – 2003. – № 11. – С. 303 – 458.
3. Цивільний кодекс України // Офіційний вісник України. – 2003. – № 11. – С. 3 – 302.
4. Закон України “Про Антимонопольний комітет України” № 3659-12 від 26 листопада 1993 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1993.– № 50.– Ст. 472.
5. Закон України “Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом” № 2343-12 від 14 травня 1992 р. (у редакції від 30 червня 1999 р.) // Відомості Верховної Ради України. – 1999.– № 42 – 43. – Ст. 378.
6. Закон України “Про господарські товариства” № 1576-12 від 19 вересня 1991р. // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1991. – № 49. – Ст. 682.
7. Закон України “Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців” №755-VI від 15 травня 2003 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 31-32. – Ст.263.
8. Закон України “Про міжнародні договори України” № 1906-15 від 29.06.2004 р. // Відомості Верховної Ради України. –2004. – № 50. – Ст. 540.

9. Закон України “Про захист від недобросовісної конкуренції” № 236/96 від 7 червня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 36. – Ст. 164.

10. Закон України “Про захист економічної конкуренції” № 3486-VI від 11 січня 2001 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 12. – Ст. 64.

11. Закон України “Про захист прав споживачів” № 1023-12 від 12 травня 1991 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 30. – Ст. 379.

12. Закон України “Про зовнішньоекономічну діяльність” № 959-12 від 16 квітня 1991 р. // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1991 – № 29. – Ст. 377.

13. Закон України “Про ліцензування певних видів господарської діяльності” № 1775-III від 1 червня 2000 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2000. – № 36. – Ст. 299.

14. Закон України “Про міжнародний комерційний арбітраж” № 4002-12 від 24.02.99 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 25. – Ст. 198.

15. Закон України “Про патентування деяких видів підприємницької діяльності” від 23 березня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 20. – Ст. 82.

16. Закон України “Про режим іноземного інвестування” № 93/96 від 19 березня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 19. – Ст. 80.

17. Закон України “Про стандартизацію” № 2408-III від 17 травня 2001 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 31. – Ст. 145.

18. Закон України “Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг” № 2664-III від 12 липня 2001 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 1. – Ст. 1.

19. Конвенция о праве, применимом к договорам международной купли-продажи товаров (Гаага, подписана 22 декабря 1986 г.) // Розенберг М.Г. Контракт международной купли продажи. Современная практика заключения. Разрешения споров. – М.: "Книжный мир", 2000. – 38 с.

20. Постановление Кабинета Министров Украины и Национального банка Украины "О типовых платежных условиях внешнеэкономических договоров (контрактов), которые предусматривающим расчеты в иностранной валюте" от 21.06.95 г. №144 // <http://www.rada.gov.ua>

21. Постановление Совета Министров СССР от 14.02.78 № 122 "О порядке подписания внешнеторговых сделок" // Розенберг М.Г. Контракт международной купли продажи. Современная практика заключения.

Разрешения споров. М.: "Книжный мир", – 2000. – 832 с.

22. Азімов Ч.Н. Забезпечення договірних зобов'язань / Под ред. Кузьменко Н.М. Х.: "Консум", – 1995. – 50 с.

23. Баскакова М. А. Толковый юридический словарь: бизнес и право (русско-английский, англо-русский). М.: "Финансы и статистика", 1998. – 688 с.

24. Винокурова Л.Ф. Практика разрешения споров // Международный коммерческий арбитраж в Украине: законодательство и практика / Под общ. ред. И.Г.Побирченко. — К.: Изд. Дом "Ин Юре", 2000 – С. 22 – 54.

25. Кузнецова Н.В. Регулирование внешнеэкономической деятельности в Украине (практическое пособие). К.: "Сплайн", 1998. – 220 с.

26. Попов А. А. Правовые основы внешнеэкономической деятельности: Учебное пособие. Харьков: "Каравелла", 2001. – 358 с.

27. Предпринимательское право Украины: Практикум // Под общей редакцией Саниахметовой Н.А.- Х.: «Одиссей», 2004. – 416 с

28. Саниахметова Н. А. Юридический справочник предпринимателя. Харьков: "Одиссей", 1999. – 464 с.

29. Саниахметова Н. А. Підприємницьке право: Суб'єкти підприємництва. Кредитування. Оренда. Лізинг. Зовнішньоекономічна діяльність. Інвестиції. Антимонопольне законодавство. Захист від недобросовісної конкуренції. Реклама: Навчальний посібник. К.: "А.С.К.", 2001 – 704с.

12.3. Ресурси мережі Internet

1. Сервер Верховной Рады Украины. <http://rada.gov.ua/>
2. ЛигаБизнесИнформ. www.liga.net/
3. Нормативные акты Украины. www.nau.kiev.ua/
4. Налоги и бухгалтерский учет. www.basa.tav.kharkov.ua/
5. Право. Украина. www.legal.com.ua/
6. Украинское право. www.ukrpravo.com/
7. Законопроекты Украины <http://zakon.gov.ua/>
8. Законодательство Украины <http://nedvigimost.com.ua/>
9. Інститут проблем законодавства ім. Ярослава Мудрого <http://www.legality.kiev.ua/>
10. Lindex-закон <http://lindex.net.ua/>
11. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України "Урядовий портал" <http://www.kmu.gov.ua/>

Зміст

Вступ	3
1. Кваліфікаційні вимоги до студентів	4
2. Тематичний план навчальної дисципліни	6
3. Зміст навчальної дисципліни за модулями та темами	7
4. Плани лекцій	10
5. Плани семінарських занять	15
6. Індивідуальне навчально-дослідне завдання	20
6.1. Тематика ІНДЗ (курсівих робіт)	22
6.2. Ситуаційні задачі	25
7. Самостійна робота студентів	28
8. Контрольні запитання для самодіагностики	31
9. Індивідуально-консультативна робота	35
10. Методика активізації процесу навчання	36
11. Система поточного та підсумкового контролю знань студентів	39
12. Рекомендована література	47
12.1. Основна	47
12.2. Додаткова	47
12.3. Ресурси мережі Internet	49

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
"Підприємницьке право"
для студентів усіх спеціальностей
усіх форм навчання

Укладачі: к.ю.н. Сергієнко В.В.,
викладач Єрмоленко О.О.

Відповідальний за випуск **к.ю.н. Сергієнко В.В.**

Редактор
Коректор

План 2010 р. Поз. №.

Підп. до друку Формат 60 x 90 1/16. Папір MultiCopy. Друк Riso.

Ум.-друк. арк. Обл.-вид.арк. . Тираж прим. Зам № .

*Свідоцтво про внесення до Державного реєстру суб'єктів видавничої справи
Дк №481 від 13.06.2001р.*

видавець і виготівник – видавництво ХНЕУ, 61001, м. Харків, пр. Леніна, 9а